

Poznań, 24.10.2018

Recenzja Pracy Doktorskiej
Lekarza medycyny Małgorzaty Bernatek

„Ocena czynników regulujących homeostazę energetyczną u kobiet w okresie premenopauzalnym”.

Przekazana mi przez Pana Profesora dr hab. med. Jerzego Marcinkowskiego oraz Pana Profesora dr hab. med. Stefana Sajdaka praca powstała na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, za zgodą Komisji Bioetycznej.

Przedmiot badań stanowi istotne zagadnienie związane z określeniem zmian w stężeniu czynników regulujących homeostazę energetyczną oraz jej korelację z wykładnikami gospodarki lipidowej u kobiet w okresie premenopauzalnym.

Dysertacja ma typowy układ dla klinicznych rozpraw naukowych i wydrukowana została na 111 stronach. Praca zawiera 29 rycin oraz 1 tabelę, które w sposób jasny obrazują wyniki badań.

We wstępie, składającym się z sześciu części stanowiących logiczną całość, autorka przypomniała zagadnienia związane z wykładnikami gospodarki lipidowej takimi jak cholesterol i trójglicerydy, opisał szczegółowo funkcje endokrynne tkanki tłuszczowej, ze zwróceniem szczególnej uwagi na rolę lektyny, adiponektyny i greliny.

Autorka podkreśliła także, znaczenie menopauzy i premenopauzy w funkcjonowaniu organizmu kobiety, zwracając szczególną uwagę na powodowane nimi zmiany metaboliczne, hormonalne oraz tkankowe z zaznaczeniem ich wpływu na struktury tkankowe i ich funkcje. W tej części rozprawy można by zrezygnować z pewnych informacji o charakterze podręcznikowym.

Celem pracy była próba wyjaśnienia związku pomiędzy poziomem wybranych czynników regulujących homeostazę energetyczną a zaburzeniami gospodarki lipidowej u kobiet w okresie premenopauzalnym.

W pracy odpowiednio dobrano i scharakteryzowano grupy pacjentek zakwalifikowanych do analiz. Łączna liczba 40 pacjentek – 20 z grupy badanej i 20 z grupy kontrolnej, biorących udział w badaniu wydaje się być nieco mało

reprezentatywna. Kryteria wykluczenia z grupy badanej i kontrolnej zostały jasno sprecyzowane.

Opis zastosowanych metod analizy statystycznej jest zwięzły i nie budzi żadnych wątpliwości. Ciekawe są także opisy testów immunoenzymatycznych wykorzystanych w badaniach. Wyniki badań przedstawiono prawidłowo, ilustrując je tabelą i rycinami co nadaje pracy przejrzystości, i zdecydowanie zwiększa jej objętość.

Omówienie wyników i dyskusja są napisane prawidłowo. Autorka omawia wyniki badań własnych na tle aktualnych danych z piśmiennictwa w sposób rzeczowy i z dużą swobodą świadczącą o tym, że Doktorantka zapoznała się z literaturą opracowywanego zagadnienia.

Wnioski sformułowane są rzeczowo, odpowiadając na postawione w celu pracy pytania. Szczególnie wartościowy jest wniosek dotyczący zmian stężeń receptora OB-R.

Piśmiennictwo obejmuje 173 pozycje, jest w pełni aktualne i reprezentatywne dla przeprowadzonej dyskusji. Autorka nie uniknęła nielicznych błędów literowych w pracy.

Praca doktorska lekarza medycyny Małgorzaty Bernatek świadczy o starannym zapoznaniu się doktoranta z zagadnieniami dotyczącymi problemów klinicznych związanych z korelacją poziomu czynników regulujących homeostazę energetyczną a zaburzeniami gospodarki lipidowej u kobiet w okresie premenopauzalnym.

Obok charakteru poznawczego posiada ona także implikacje kliniczne. Jednocześnie stanowi indywidualny wkład Autorki do nauki i praktyki lekarskiej.

Na zakończenie, stwierdzam, że w przedstawionej mi dysertacji występują wszystkie elementy określone przepisami o doktoryzacji, to jest:

- prawidłowe założenie zagadnienia naukowego,
- samodzielne i przy użyciu właściwych metod rozwiązanie tego zagadnienia,
- odpowiednie użycie piśmiennictwa krajowego i obcego,
- odpowiedni zasób wiedzy teoretycznej,
- przeprowadzenie logicznej dyskusji i postawienie końcowych wniosków na podstawie uzyskanych wyników.

Najważniejsze wnioski to:

1. W okresie premenopauzalnym u kobiet o prawidłowym indeksie masy ciała zaobserwowano podwyższony poziom cholesterolu i trójglicerydów w surowicy krwi, podczas gdy poziom glukozy nie ulegał zmianie.
2. W premenopauzie wykazano statystycznie istotny wzrost poziomu leptyny w surowicy krwi przy jednoczesnym spadku stężenia jej receptora OB-R. Z uwagi na brak różnic w BMI pomiędzy badanymi grupami wnioskować można, że wzrost stężenia leptyny w surowicy badanych kobiet spowodowany może być zwiększeniem masy tłuszczu trzewnego lub wzrostem zjawiska leptynooporności.
3. Obserwowane w grupie kobiet badanych zmiany stężenia receptora OB-R wskazują, iż spadek ten może być efektem jednego z mechanizmów kompensujących wzrost stężenia leptyny bądź jako próba kompensacji zmniejszonej liczby receptorów w tkankach docelowych spowodowanych m.in. wiekiem.
4. W badanej grupie zaobserwowano, spadek stężenia adiponektyny oraz wzrost stężenia insuliny w surowicy krwi, co potwierdza spadek wrażliwości tkanek obwodowych na insulinę.

Wnoszę przeto do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu o dopuszczenie lekarza medycyny Małgorzaty Bernatek do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Z poważaniem

Prof. dr hab. med. M. Wilczak